

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/75/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1317200484
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Král
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1317200484.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Krála a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Ivany Jahnovej v spore žalobcu: L. R. A., narodený XX.XX.XXXX, bytom W. XX, N., zastúpený JUDr. Tomášom Plankom, advokátom, so sídlom Námestie Slobody č. 10, Bratislava, proti žalovaným: 1/ BY. všetci zastúpení advokátskou kanceláriou HKP Legal, s.r.o, so sídlom Križkova 9, Bratislava, IČO : 36727334, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III. z 5. apríla 2018, č. k. 11 C 3/2017-77, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave navrhnutý zmier n e s c h v a ľ u j e.

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava III. z 5. apríla 2018, č. k. 11 C 3/2017-77 m e n í tak, že žaloba sa z a m i e t a.

Žalovaným 1/ až 3/ p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava III. (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. apríla 2018, č. k. 11 C 3/2017-77 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) určil neplatnosť darovacej zmluvy uzavretej medzi žalobcom (ako darcom) a žalovanými 1/, 2/ (ako obdarovanými) zo dňa 25.07.2014, predmetom ktorej bol spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach, zapísaných na LV č.XXX, parc. č. XXX/X, záhrady o výmere XXX m², parc.č.XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a rodinný dom, súp. č. XXXX postavaný na parc. č. XXX/, obe parcely registrované v registri „C“ katastrálne územia F., okres N. L., a ktorej vklad povolený pod č. V-XXXXX/XX. Žalovaným 1/ až 3/ uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v plnej výške.

Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na to, že žalobca sa podanou žalobou domáhal (pôvodne) určenia, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností, zapísaných na LV č.XXX, ako parc. č. XXX/X, záhrady o výmere XXX m², parc.č.XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a rodinný dom, súp. č. XXXX postavaný na parc. č. XXX/, katastrálne územia F., okres N. L.. Požadované určenie odôvodnil tým, že je otcom žalovaných 1/, 2/ a rozvedeným manželom žalovanej 3/. Žalobca a žalovaná 3/ mali v podielovom spoluvlastníctve nehnuteľnosti v katastrálnom území F., okres N. L., zapísané na LV č.XXX, parc.č. XXX/X, záhrady o výmere XXX m², parc.č.XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a rodinný dom, súp. č. XXXX postavaný na parc. č. XXX/, obe parcely registrované v registri „C“. Obaja mali rovnaké polovičné podiely. Keď sa schyľovalo ku rozvodu, žalobca sa dohodol so synmi, s vedomím manželky, že im daruje polovicu vyššie uvedených nehnuteľností, s podmienkou zriadenia vecného bremena doživotného práva užívania a inými zabezpečeniami nerušeného užívania. V tomto zmysle ako darca spolu so žalovanými 1/, 2/, ako obdarovanými, dňa 25.07.2014 uzatvorili darovaciu zmluvu. Touto zmluvou žalobca previedol na žalovaných 1/, 2/ celý svoj podiel k označeným nehnuteľnostiam. V článku VII.

zmluvy bola zakotvená dohoda o zriadení vecného bremena zabezpečujúceho doživotné užívacie právo časti domu, užívanie nerušené stavebnými prácami a zákaz scudzenia. Toto zabezpečenie bolo pre žalobcu nevyhnutné, nakoľko nevlastní iný byt a bola to neodlučiteľná podmienka daru. Žalobca sa spoliehal na platnosť textu zmluvy, ako aj na čestnosť obdarovaných a nesledoval vkladové konanie na katastri. Žalovaní 1/, 2/ dali sami návrh na vklad do katastra dňa 11.08.2014. Tento návrh darcovi neukázali a neoboznámili ho s jeho obsahom. V článku III návrhu na vklad pomenovali ustanovenia darovacej zmluvy o vecnom bremene za neplatné a za bezpredmetné, z dôvodu, že spoluvlastníčka 3/ nebola účastníčkou zmluvy. Okresný úrad, katastrálny odbor, vydal dňa 17.09.2014 rozhodnutie č. S. ktorým povolil vklad vlastníckeho práva k darovanému podielu v prospech obdarovaných a vecné bremeno neriešil. Podľa žalobcu však jeho prejav vôle v darovacej zmluvy bol nedeliteľný, ku daru by nedošlo bez zabezpečenia doživotného nerušeného bývania. Dôkazom je, že v článku VII. darovacej zmluvy došlo k dohode o tomto zabezpečení, teda zmluva o vecnom bremene bola neoddeliteľnou obsahovou a vôľovou súčasťou darovacej zmluvy. Žalobca nemal v čase uzatvárania zmluvy vedomosť, že žalovaná 3/, ako spoluvlastníčka, mala byť účastníčkou zmluvy o vecnom bremene.

3. Žalovaní žiadali žalobu zamietnuť. Uviedli, že pokiaľ ide o údajné právo žalobcu zodpovedajúce vecnému bremenu, právo doživotného užívania jedného bytu, zakotvené v článku VII. zmluvy, takéto dojednanie je potrebné považovať za neplatné, nakoľko súhlas so zriadením takého práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu v prospech žalobcu neprejavila žalovaná 3/, ktorá bola v tomto čase podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností. Podľa názoru žalovaných je potrebné prísne oddeľovať platnosť jednotlivých právnych úkonov obsiahnutých v zmluve. Jedným samostatným dokumentom je darovacia zmluva, ktorá je nepochybne platná a druhým samostatným právny úkonom je údajná zmluva o zriadení vecného bremena, na ktorú žalobca poukazuje a sám ju považuje za neplatnú. Základnými pojmovými znakmi darovacej zmluvy sú bezodplatnosť a dobrovoľnosť. Je nespochybniteľné, že neplatnosť zmluvy, ako údajnej zmluvy o zriadení vecného bremena, nemôže spôsobovať neplatnosť zmluvy ako celku, ale iba jej časti, ktorá bola samostatným právny úkonom. Podľa žalovaných je článok VII. zmluvy formulovaný nepresne a vágne, na základe takého ustanovenia by ani nebolo možné, aby okresný úrad povolil vklad vecného bremena do katastra. Žalovaní spochybnili tvrdenia žalobcu o tom, že zmluva o vecnom bremene mala byť neoddeliteľnou obsahovou a vôľovou súčasťou darovacej zmluvy. Trvali na tom, že zmluva o vecnom bremene a darovacia zmluva sú dve samostatné zmluvy, formálne spísané v rámci jedného dokumentu. Žalobca sa nikdy nedomáhal užívania nehnuteľnosti. Ani z článku VII. zmluvy nevyplýva, že chce vo svoj prospech zriadiť vecné bremeno. Žalovaní sa ďalej vyjadrili k dobrým mravom tak, že bolo žalobcovou vôľou darovať jeho spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam v prospech synov a následne sa z nehnuteľností odsťahovať ku partnerke. Navyše žalovaný 1/ mal záujem o to, aby sa žalobca vrátil späť do domácnosti žalovaných, avšak žalobca to ignoroval. V komunikácii so žalovanou 3/ uviedol, že nemá záujem sa vrátiť domov, nakoľko je spokojný a vedie nový život. Následnými krokmi zo strany žalobcu došlo k rozvodu manželstva a definitívnemu opusteniu domácnosti. Uzatvorenie darovacej zmluvy sa neprieči dobrým mravom, nakoľko snahou žalovaných bolo, aby žalobca i po uzatvorení darovacej zmluvy zotrval v ich spoločnej domácnosti.

4. Žalobca v priebehu konania navrhol pripustenie zmeny žaloby tak, že sa domáhal určenia neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy. Súd na pojednávaní dňa 01.02.2018 navrhovanú zmenu petitu žaloby pripustil.

5. Súd prvej inštancie v prvom rade skúmal procesnú prípustnosť podanej žaloby, pričom dospel k záveru, že táto prípustná je. Poukázal na to, že podľa ustanovenia § 137 pís. d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Ustanovenie § 137 CSP obsahuje demonštratívny výpočet druhov žalôb, pričom jej účelom bolo vylúčenie nepotrebných a nezmyselných žalôb o určenie neplatnosti, ktoré by vyvolávali ďalšie spory. Za osobitný právny predpis, na základe ktorého mohol žalobca požadovať určenie neplatnosti zmluvy súd považoval zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 34 ods.2 katastrálneho zákona, ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právny úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou, to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právny zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. V tomto prípade boli stranami v spore všetky subjekty, ktorých sa prevod vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam týkal a v prípade, že súd rozhodne o neplatnosti právneho úkonu, predmetnej darovacej zmluvy, kataster nehnuteľností vyznačí v zmysle ustanovenia § 34 ods. 2 katastrálneho zákona stav pred týmto právny úkonom. Ustanovenie § 34 katastrálneho zákona nebolo po prijatí nových procesných kódexov (CSP)

novelizované, a preto z toho možno usúdiť zámer zákonodarcu, a to možnosť domáhať sa určovacou žalobou aj určenia neplatnosti právneho úkonu.

6. Súd prvej inštancie potom vykonaným dokazovaním zistil, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy zo dňa 25.07.2014 boli podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností žalobca a žalovaná v 3/, každý v podiele 1/. Žalobca a žalovaní 1/, 2/ uzatvorili dňa 25.04.2014 darovaciu zmluvu, ktorej súčasťou bolo aj dojednanie o zriadení vecného bremena v prospech darcu, teda žalobcu. V čase uzatvorenia zmluvy bol žalobca spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností v časti 1/2 a zmluvou bezodplatne daroval svoj spoluvlastnícky podiel žalovaným 1/, 2/. Podľa čl. VII. predmetnej zmluvy si darca vyhradil právo doživotného užívania jedného bytu na prízemí v rozlohe cca 45 m², ktorý pozostáva z izby, obývacej kuchyne, sociálneho zariadenia, schodiska a spoločnej loggie, že pri akýchkoľvek stavebných úpravách, opravách, alebo zmenách vykonávaných na darovaných nehnuteľnostiach, nebude darcovi obmedzované alebo znemožňované užívacie právo k uvedenému bytu, že predmet bytu obdarovaní nebudú predávať počas života darcu. Obdarovaní vyjadrili súhlas s týmito výhradami darcu zaviazali sa strpieť uvedené práva zodpovedajúce vecnému bremenu. Z návrhu na vklad do katastra nehnuteľností súd zistil, že navrhovatelia vkladu a to výlučne žalovaní 1/, 2/, navrhli povolenie vkladu iba darovacej zmluvy, pričom v návrhu uviedli, že majú za to, že ustanovenia článku VII. darovacej zmluvy o právach zodpovedajúcich vecnému bremenu sú bezpredmetné, respektíve neplatné, nakoľko účastníkom darovacej zmluvy nebol druhý podielový spoluvlastník, a to žalovaná 3/ a preto žiadajú ponechať farchy bez zápisu. Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor rozhodnutím zo dňa 17.09.2014 povolil vklad vlastníckeho práva (iba v časti daru) v prospech žalovaných 1/, 2/. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXX súd zistil, že darovacou zmluvou zo dňa 20.11.2014 aj žalovaná 3/ previedla svoj spoluvlastnícky podiel na žalovaných 1/, 2/, ktorí tak boli v čase rozhodovania súdu prvej inštancie podieloví spoluvlastníci predmetných nehnuteľností, každý v podiele 1/2. Na predmetnej nehnuteľnosti bolo touto darovacou zmluvou zriadené aj vecné bremeno v prospech žalovanej 3/, spočívajúce v práve doživotného užívania nehnuteľností: parc. č. XXX/X, XXX/X a stavby súp. č. XXXX na parc. č. XXX/X podľa V-XXXXX/XX zo dňa 20.11.2014, vklad povolená Z-XXXXX/XXXX. Nebolo sporné, že žalobca sa samostatnými žalobami voči žalovaným 1/, 2/ domáhal vrátenia daru, pričom Okresný súd Bratislava III. obe žaloby zamietol (č. k. 11C/346/2014-51 a č. k. 19C/271/2014-57).

7. Súd prvej inštancie v ďalšom poukázal na to, že žalobca v spore tvrdil, že by darovaciu zmluvu nikdy neuzavrel bez zabezpečenia práva doživotného bývania, pričom obe strany sporu tieto podmienky akceptovali podpisom darovacej zmluvy. Právo doživotného bývania je právom a nie povinnosťou, ktorú by musel splniť, preto nie je relevantná obrana žalovaných, že po rozvode manželstva so žalovanou 3/ v dome nebýval a vyjadroval sa, že začína nový život. Bolo evidentné, že nastal rozvod, vzťahy medzi stranami sporu boli napäté, práve s vedomím toho, že nemá inú možnosť bývania, nakoľko bývanie u partnerky môže byť len dočasným riešením, do darovacej zmluvy zahrnul požiadavku zriadenia vecného bremena. Dôveroval svojim synom, ktorí následne po uzatvorení podali návrh na vklad do katastra. Ku darovacej zmluve nebol pripojený súhlas žalovanej 3/, preto sa kataster nehnuteľností kontaktoval so žalovanou 3/, ako spoluvlastníčkou, či súhlasí so zriadením vecného bremena doživotného užívacieho práva k časti domu. Nakoľko žalovaná 3/ so zriadením vecného bremena nesúhlasila, okresný úrad nezavkladoval vecné bremeno. Avšak žalobca nebol informovaný, že článok VII. je neplatný a že kataster nehnuteľností zavkladoval iba darovaciu zmluvu, ale nie zmluvu o zriadení vecného bremena, dozvedel sa to až neskôr. Žalovaní podali návrh na vklad do katastra a ten bez vedomia žalobcu naformulovali tak, že vecné bremeno je neplatné a žiadali ho nezavkladať. Žalobca bol názoru, že ide o neoddeliteľnú časť právneho úkonu a preto je neplatná celá zmluva. Žalovaní 1/, 2/ uviedli, že v čase uzavretia zmluvy o prevode vlastníckeho práva (na matku) nevedeli o začatí predmetného konania, preto prevod nemožno hodnotiť ako účelový. Tvrdili, že z článku VII. zmluvy nemožno vyvodit', že by sa jednalo o vecné bremeno. Poukázali na pasivitu žalobcu, že nenapadol rozhodnutie katastra, ak s ním nesúhlasil, nevyzval spoluvlastníčku na súhlas o zriadení vecného bremena, nevyzval obdarovaných, aby zmluva bola doplnená o dodatok, taktiež ich nevyzval ani na užívanie nehnuteľnosti, svojím konaním potvrdil, že platnosť darovacej zmluvy nespochybňuje, spochybňuje ju len z dôvodu, že žalovaní voči nemu konajú v rozpore s dobrými mravmi, čo sa v jednotlivých konaniach nepreukázalo. Podľa názoru žalovaných, by sa mal žalobca domáhať užívania nehnuteľnosti, nie žalovať určenie vlastníctva k nehnuteľnosti. Poukázali na to, že na časť nehnuteľnosti nie je možné zriadiť vecné bremeno, ale len na celú nehnuteľnosť, čo nebolo stranami sporu zamýšľané. Vecné bremeno malo v zmluve obsahovať ďalšie výhrady, ako je zákaz scudzenia, ktoré nemožno považovať za vecné bremená. Podľa ich názoru tieto dva právne úkony treba oddeľovať a darovaciu zmluvu brať za platnú. Podmieňovať darovanie zriadením vecného bremena nie je možné. Nespochybňovali užívacie právo žalobcu, ktorého sa mal primárne domáhať a nie určenia neplatnosti zmluvy. Z výsluchu žalovanej 3/ súd zistil, že svoj podiel darovala žalovaným 1/,

2/, uviedla, že zobrala tu istú zmluvu len dopísala do zmluvy vlastné osobné údaje, nebolo v jej prospech zapísané vecné bremeno, požiadala obdarovaných, aby podpísali zmluvu o vecnom bremene, zaplatili poplatok a požiadali o vklad vecného bremena. Podľa nej to isté mohol urobiť i žalobca, ale neurobil to, aby šikanoval vlastnú rodinu. Nekomunikoval s ňou, robil si všetko po svojom. Uviedla, že by jej nevyhovovalo zriadenie vecného bremena pre žalobcu, tak ako ho má zriadené ona.

8. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil, že žaloba je dôvodná. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 34, § 39, § 41 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že darovacia zmluva je taká jednostranne zaväzujúca zmluva, na základe ktorej jedna strana (darca) odovzdáva na úkor svojho majetku druhej strane (obdarovaný) bezodplatne a bez právnej povinnosti majetkovej hodnoty s úmyslom rozmnožiť jej majetok a druhá strana prijíma takéto plnenie ako bezodplatné. Darovacia zmluva je najznámejší typ bezodplatnej zmluvy. Predmetom darovacej zmluvy môže byť čokoľvek, čo je predmetom občianskoprávneho vzťahu najmä vec, právo, iná majetková hodnota. Ak je predmetom daru nehnuteľnosť, môže darca takýto predmet daru zaťažiť vecným bremenom. Obsahom vecného bremena zriadeného zmluvou je v takom prípade najčastejšie právo doživotného bývania a užívania prevádzanej nehnuteľnosti v prospech darujúceho, pričom v zmluve je výslovne uvedené, že toto právo má povahu vecného bremena. Je bežnou praxou ak sa zmluvné strany v zmluve dohodnú o zaťažení nehnuteľnosti vecným bremenom.

9. V danom konaní nebolo sporným, že žalobca uzatvoril so žalovanými 1/, 2/ darovaciu zmluvu dňa 25.07.2014, na základe ktorej žalobca previedol na žalovaných 1/, 2/ spoluvlastnícke právo k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam. Súčasťou darovacej zmluvy bola podľa čl. VII dohoda (zmluva) zmluvných strán o zriadení vecného bremena na prevádzaných nehnuteľnostiach v prospech darcu, spočívajúceho v práve doživotného a bezplatného užívania časti nehnuteľnosti bez obmedzenia. Žalovaní 1/, 2/ ako obdarovaní na základe darovacej zmluvy podali návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V návrhu na vklad do katastra nehnuteľností iba žalovaní uviedli, že ustanovenia článku VII. darovacej zmluvy o právach zodpovedajúcich vecnému bremenu sú neplatné, nakoľko účastníkom darovacej zmluvy nebol druhý podielový spoluvlastník, a to žalovaná 3/. Súd posúdil obsah darovacej zmluvy a dospel k záveru, že súčasťou darovacej zmluvy bola i zmluva o zriadení vecného bremena, ktorá bola jej neoddeliteľnou súčasťou. Keďže zmluva o zriadení vecného bremena bola iba podľa žalovaných 1/, 2/ neplatná, katastrálny odbor sa vôbec nezaoberal zmluvou o zriadení vecného bremena, nakoľko žalovaní jej zápis nepožadovali. Avšak tieto dve súčasti zmluvy nemožno od seba oddeliť, a to z dôvodu, že žalobca by bez zmluvy o zriadení vecného bremena nedaroval predmetné nehnuteľnosti žalovaným. V spore jednoznačne deklaroval svoj úmysel a nebolo preukázané, že by úmyslom žalobcu bolo iba darovanie nehnuteľnosti svojim potomkom bez výhrady, bez zriadenia vecného bremena. Iný úmysel žalobcu v spore preukázaný nebol. Naopak, bolo preukázané, že keď sa žalobca dozvedel, že vecné bremeno nebolo zriadené, dožaloval sa a to aj súdnou cestou, vrátenia daru, čo považoval za cestu ku zjednaniu nápravy. Podľa názoru súdu sa platnosť jednotlivých právnych úkonov obsiahnutých v zmluve zo dňa 25.07.2014 nedá oddeliť. Súd bol toho názoru, že je potrebné rozlíšiť, či právny úkon napadnutý vadou možno reálne rozdeliť na platnú a neplatnú časť a či tá časť právneho úkonu, ktorá má byť zachovaná, je v súlade s vôľou účastníkov právneho úkonu. Neoddeliteľnosť neplatnosťou postihutej časti zmluvy od jej ostatného obsahu môže vyplývať i z okolností, za ktorých došlo k zmluve. Právna úprava tu predpokladá, že súd posúdi všetky okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá a ak sa ukáže, že jednotlivé dojednania boli podľa prejavenej vôle účastníkov natoľko prepojené, že nemohli mať záujem na zmluve len s takým obsahom, ktorý nie je postihnutý neplatnosťou, je neplatný celý právny úkon. Preto ak žalobca, ako darca, uzavrel so žalovanými, ako obdarovanými, darovaciu zmluvu, ktorej platnou podmienkou, súčasťou, bolo zriadenie vecného bremena, a dojednané zriadenie vecného bremena je neplatné, nemožno neplatnú časť úkonu oddeliť od jej ďalšieho obsahu. Súdna prax prihliada na subjektívny predpoklad deliteľnosti právneho úkonu, t.j. či by strana sporu urobila právny úkon aj bez tých častí, ktoré sú postihnuté neplatnosťou, respektíve, či sa zmluvné strany cítia byť zaviazané aj touto časťou právneho úkonu, ktorá tu zostala po odstránení jej neplatnej časti. V prejednávacom prípade zmluva zo dňa 25.07.2014 obsahovala viacero zmluvných dojednaní, darovaciu zmluvu a zmluvu o zriadení vecného bremena, pričom zmluva o zriadení vecného bremena nebola schopná vkladu, malo byť už v štádiu rozhodovania o povolení vkladu spoľahlivo zistené, či strany sporu trvajú, alebo netrvajú na vzájomnej závislosti zmlúv, čo sa nestalo a okresný úrad povolil vklad iba vlastníckeho práva. Ak by skúmal, či žalobca trvá na vzájomnej závislosti oboch dojednaní, potom by musel predložený návrh na zápis do katastra zamietnuť v celom rozsahu. Predmetná zmluva obsahovala aj zmluvu o zriadení vecného bremena, ako právny úkon, ktorý nemožno oddeliť od vôle žalobcu darovať nehnuteľnosti, pretože žalobca nemal vôľu len darovať časť nehnuteľností, ale aj ich naďalej užívať. Z tohto dôvodu súd posúdil predmetnú zmluvu v zmysle

ustanovenia § 41 Občianskeho zákonníka ako neplatný právny úkon. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

10. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní a navrhli, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne. Namietali, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a zároveň súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP). Žalovaní zásadne nesúhlasili so záverom súdu konštatovaným v ods. 22 odôvodnenia napadnutého rozsudku, že: „V spore jednoznačne deklaroval (pozn. žalobca) svoj úmysel a nebo/o preukázané, že by úmyslom žalobcu bolo iba darovanie nehnuteľnosti svojim potomkom bez výhrady...“. Žalobca svoje zjavne účelovo vykonštruované tvrdenie o tom, že jeho úmyslom bolo darovať nehnuteľnosti výlučne s výhradou zriadenia vecného bremena zodpovedajúceho právu doživotného užívania (ako aj ďalších údajných „vecných bremien“ špecifikovaných v čl. VII Darovacej zmluvy), žiadnym spôsobom nepreukázal. Naopak, žalovaní v konaní produkovali nespochybniteľné dôkazy svedčiace o tom, že úmyslom žalobcu nebolo darovanie s výhradou zriadenia vecného bremena doživotného užívania (najmä Splnomocnenie a prehlásenie zo dňa 20.03.2006, Žiadosť o rozvod manželstva zo dňa 15.08.2014, Zápisnica o pojednávaní zo dňa 27.01.2015 sp. zn. 17C 153/2014, Rozsudok OS BA III zo dňa 27.01.2015 č. k. 17C 153/2014 - 24, Rozsudok OS BA III zo dňa 22.09.2015 č. k.11C/346/2014-51, Rozsudok OS BA III zo dňa 28.04.2015 č. k. 19C/271/2014-57, e-mailová komunikácia medzi žalovaným v1. rade a žalobcom zo dňa 03.08.2014, e-mailová komunikácia medzi žalobcom a žalovanou 3/ zo dňa 06.08.2014, výsluch žalovaného 1/ a výsluch žalovanej 3/). Z vykonaných dôkazov bolo zjavné, že žalobca chcel nehnuteľnosti žalovaným 1/, 2/ darovať a následne opustiť domácnosť z dôvodu, že si našiel novú životnú partnerku v meste TP.y. Takýto bol aj skutočný priebeh udalostí, teda po tom, ako žalobca nehnuteľnosti žalovaným 1/, 2/ daroval, z nehnuteľností sa odsťahoval. Súd sa však dôkazmi predloženými (označenými) žalovanými nezaoberal, ale bez ďalšieho sa stotožnil s ničím nepodloženými tvrdeniami žalobcu. Súd ďalej v ods. 21 odôvodnenia napadnutého rozsudku konštatoval, že: „ustanovenia článku VII, darovacej zmluvy o právach zodpovedajúcich vecnému bremenu sú neplatné, nakoľko účastníkom darovacej zmluvy nebol druhý podielový spoluvlastník a to žalovaná 3/," pričom žalovaní 1/, 2/ v návrhu na vklad konštatovali, že ust. čl. VII. darovacej zmluvy sú vo vzťahu ku katastrálnemu konaniu z uvedeného dôvodu „bezpredmetné“ (resp. neplatné - čo ponechali na úvahu príslušného okresného úradu, katastrálny odbor). Po vyhlásení napadnutého rozsudku dospela žalovaná 3/ k novým zisteniam, ktorými sa súd doposiaľ nezaoberal. Týmto zistením je skutočnosť, že spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam, ktorý bol predmetom darovania na základe Darovacej zmluvy, bol v čase uzatvorenia Darovacej zmluvy v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcu a žalovanej 3/. Žalobca a žalovaná 3/ uzatvorili manželstvo dňa 19.05.1984. V roku 1986 na základe rozsudku Obvodného súdu Bratislava III. sp. zn. 11C 118/86 žalobca a žalovaná 3/ počas manželstva odkúpili a nadobudli do svojho bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM) spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam, pričom tento spoluvlastnícky podiel (1/2) bol vedený na LV č. XXX len na meno žalobcu, a to napriek skutočnosti, že spadal do BSM žalobcu a žalovanej 3/. Druhý spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam, žalovaná 3/ nadobudla na základe darovacej zmluvy zavkladovanej pod č. XRI XXX/XX, a tento spoluvlastnícky podiel bol správne vedený na LV č. XXX výlučne na meno žalovanej 3/. Je nesporné, že žalobca v čase uzatvárania Darovacej zmluvy so žalovanými 1/, 2/ mal vedomosť o tom, že spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam nadobudol spolu so žalovanou 3/ kúpou počas trvania manželstva, a teda tento spoluvlastnícky podiel spadal do ich BSM. Žalobca ignoroval uvedenú skutočnosť a nevyzval žalovanú 3/, aby sa zúčastnila Darovacej zmluvy ako jej zmluvná strana, prípadne ak by mal vôľu zriadiť vecné bremeno, tak aj ako zmluvnú stranu dohody o zriadení vecného bremena. Ak by mal žalobca vôľu zriadiť vecné bremeno, žalovanú 3/ by požiadal aspoň o súhlas so zriadením vecného bremena, ale neurobil tak. Aj pri menej závažných právnych úkonoch je totiž potrebná účasť, alebo súhlas spoluvlastníka. Žalobca daroval vo vlastnom mene žalovaným 1/, 2/, predmetný spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam, ktorý bol v BSM žalobcu a žalovanej 3/ s konkludentným súhlasom žalovanej 3/. Žalovaná 3/ (v čase darovania bezpodielová spoluvlastníčka spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam) teda súhlasila a súhlasí s darovaním spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam, ktoré daroval žalobca vo svojom mene žalovaným 1/, 2/. Žalovaná 3/ tvrdí, že domáhať sa na súde neplatnosti Darovacej zmluvy len zo strany žalobcu (prípadne domáhať sa určenia, že len žalobca je 1/2 podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností) je nesprávne a nesúhlasí s takým jednostranným domáhaním sa. Keďže žalobca daroval ich spoločný spoluvlastnícky podiel

vo veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam s jej súhlasom, domnieva sa, že žalobca sa nemôže jednostranne domáhať určenia neplatnosti Darovacej zmluvy (prípadne domáhať sa určenia, že len žalobca je 1/2 podielovým spoluvlastníkom Nehnuteľností) bez jej súhlasu. Žalovaná 3/ nesúhlasí s domáhaním sa určenia neplatnosti Darovacej zmluvy zo strany žalobcu, ani domáhaním sa určenia, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom Nehnuteľností so spoluvlastníckym podielom vo veľkosti 1/2. Ak by sa totiž žalobca domohol určenia neplatnosti právneho úkonu darovania, na základe čoho by sa opäť stal 1/2 podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností, žalovaná 3/ by bola potom nútená domáhať sa určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností so spoluvlastníckym podielom vo veľkosti 1/4 k nehnuteľnostiam, keďže počas tohto konania došlo k uplynutiu trojročnej lehoty od rozvodu manželstva žalobcu a žalovanej 3/, a teda vo vzťahu k predmetu darovania podľa Darovacej zmluvy by bolo potrebné uplatniť domnienku podľa ust. § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

11. V ďalšom žalovaní v odvolaní namietali nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. V tomto smere uviedli, že pokiaľ ide o údajné právo žalobcu zodpovedajúce vecnému bremenu - právu doživotného užívania jedného bytu v nehnuteľnosti (rodinnom dome) a ďalším obmedzeniam obdarovaných, zakotvené v článku VII Darovacej zmluvy, ktoré údajne žalobca mal zamýšľať zriadiť vo svoj prospech Darovacou zmluvou, nebolo platne dojednané z viacerých dôvodov. Predovšetkým stranou zmluvy o zriadení vecného bremena (resp. vecných bremien) nebola žalovaná 3/, ktorá bola v tom čase podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2, a teda absentoval jej súhlas so zriadením takéhoto práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v prospech žalobcu. Pokiaľ by aj žalovaná 3/ súhlasila so zriadením vecných bremien tak, ako boli žalobcom formulované v čl. VII Darovacej zmluvy, neboli by ani tieto spôsobilé na zápis do katastra nehnuteľností z dôvodu ich nesprávnej (neprijateľnej formulácie), nakoľko sa jednoznačne nejedná o práva zodpovedajúce vecným bremenám, ale iba bežné užívacie práva, resp. tzv. služobnosti. Je nepredstaviteľné, aby príslušný okresný úrad, správa katastra zapísala jednotlivé vecné bremená v znení, ako sú formulované v čl. VII Darovacej zmluvy. Podľa názoru žalovaných je potrebné prísne oddeľovať platnosť jednotlivých právnych úkonov obsiahnutých v jednom dokumente - Darovacej zmluve. Jedným samostatným úkonom je darovacia zmluva, ktorá je nepochybne platná, čo je potvrdené aj Rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor, zo dňa 19.09.2014, číslo vkladu: V XXXXX/XX (ďalej ako „Rozhodnutie o povolení vkladu“). Druhým samostatným právnym úkonom je údajná zmluva o zriadení vecného bremena, na ktorú žalobca poukazuje a sám ju považuje za neplatnú. Podľa názoru žalovaných nemožno z formulácie čl. VII Darovacej zmluvy ako celku za žiadnych okolností usudzovať, že by sa malo jednať o dohodu o zriadení vecného bremena, nakoľko práva, ktoré sú v čl. VII Darovacej zmluvy síce označené ako vecné bremená, v skutočnosti nezodpovedajú vecným bremenám (sú tak iba označené pre účely Darovacej zmluvy), avšak právny úkon nemožno posudzovať podľa jeho názvu/označenia, ale podľa jeho obsahu. Jednotlivé ustanovenia čl. VII Darovacej zmluvy je nutné chápať ako záväzok (obligáciu) žalovaných 1/, 2/ strieť výhrady žalobcu uvedené v tomto článku. V tejto súvislosti je potrebné vziať na zreteľ aj skutočnosť, že žalovaní 1/, 2/ vždy výhrady uvedené v čl. VII Darovacej zmluvy rešpektovali. Ďalej je potrebné vziať do úvahy tiež skutočnosť, že žalovaní 1/, 2/ doposiaľ žiadnym spôsobom neporušili žiadne ustanovenie Darovacej zmluvy. Vo veci nie je sporné, že by žalovaní 1/, 2/ neumožnili užívanie predmetnej časti nehnuteľností, nakoľko žalobca sa dobrovoľne presťahoval do mesta H. ku svojej novej životnej partnerke. Naopak, práve žalovaný 1/ preukázateľne žalobcu žiadal, aby ostal bývať v nehnuteľnosti, avšak žalobca túto žiadosť (prosbu) ignoroval. V texte Darovacej zmluvy neexistuje zmienka o tom, že by obdarovaní boli povinní podať návrh na vklad vecného bremena do katastra nehnuteľností. Nakoľko však čl. VII Darovacej zmluvy je formulovaný natoľko nepresne a vágne, že na základe takéhoto ustanovenia by ani nebolo možné, aby príslušný okresný úrad (katastrálny odbor) povolil vklad práva vecného bremena - práva doživotného užívania časti predmetného rodinného domu v prospech žalobcu a ďalšie dve obmedzenia tam uvedené, žalovaní 1/, 2/ z opatrnosti do návrhu na vklad ich vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uviedli, že ustanovenia čl. VII Darovacej zmluvy považujú vo vzťahu ku katastrálnemu konaniu za „bezpredmetné“. Vôľa žalobcu nebola prejavovaná dostatočne určitým a zrozumiteľným spôsobom, na základe ktorej by bolo zrejmé, že sa jedná o zmluvu o vecnom bremene. Z ust. č). VII. Darovacej zmluvy je zrejmé, že časť nehnuteľností (predmetného rodinného domu), ktorú si žalobca vyhradil na užívanie nebola dôsledne lokalizovaná, identifikovaná a individualizovaná, aby bolo možné k tejto časti zriadiť vecné bremeno. Rozsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, mal byť vymedzený geometrickým plánom. Pokiaľ by bola vôľa žalobcu zaťažiť uvedenú časť nehnuteľnosti vecným bremenom, bolo by potrebné dať vyhotoviť geometrický plán, ktorý by tvoril súčasť zmluvy o zriadení vecného bremena, ak by bola táto spísaná ako prejav vôle žalobcu. Len samo slovné vymedzenie časti nehnuteľností, ktorá by mala byť zaťažená vecným bremenom, nie je postačujúce na vklad do katastra nehnuteľností.

Základnými pojmovými znakmi darovacej zmluvy sú bezplatnosť a dobrovoľnosť. Práve pojmové znaky bezplatnosti a dobrovoľnosti nie sú podľa názoru žalovaných zlučiteľné s podmienkami uvedenými v článku VII Darovacej zmluvy. Z uvedeného dôvodu je nespochybniteľné, že neplatnosť čl. VII Darovacej zmluvy ako údajnej zmluvy o zriadení vecného bremena, nemôže spôsobovať neplatnosť Darovacej zmluvy ako celku, ale iba jej časti, ktorá bola samostatným právnym úkonom. Z uvedených dôvodov je potrebné považovať Darovacu zmluvu za platnú, a to aj napriek skutočnosti, že článkom VII Darovacej zmluvy nebolo platne zriadené vecné bremeno v prospech žalobcu. Zmluvné strany navyše ani nikdy nemienili zriadiť takéto vecné bremeno. Relevantnou skutočnosťou v súdnej veci je aj to, že darovacia zmluva a dohoda o zriadení vecného bremena sú dva celkom samostatné právne inštitúty (právne úkony), ktoré predpokladajú aj celkom iný okruh účastníkov (zmluvných strán). Kým v prípade darovacej zmluvy je to darca a obdarovaný, v prípade dohody o zriadení vecného bremena je to povinný a oprávnený z vecného bremena. V čase uzatvárania Darovacej zmluvy by museli byť teda stranami dohody o zriadení vecného bremena žalobca a žalovaná 3/. Žalobca však žalovanú 3/ nikdy nepožiadaval o zriadenie vecného bremena k nehnuteľnostiam v jeho prospech. Dokonca tak žalobca neurobil ani po tom, čo sa dozvedel o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech žalovaných 1/, 2/ bez toho, aby bolo v jeho prospech zapísané akékoľvek vecné bremeno k nehnuteľnostiam. Žalobca dokonca nenapadol opravným prostriedkom ani rozhodnutie o povolení vkladu. Namiesto toho sa žalobca domáhal od žalovaných 1/, 2/ vrátenia daru, čo bezpodmienečne preukazuje, že žalobca považoval Darovacu zmluvu za platnú. Žalovaní na podklade uvedených skutočností spochybňujú závery súdu prvej inštancie o tom, že zmluva o vecnom bremene mala byť neoddeliteľnou obsahovou a vôľovou súčasťou Darovacej zmluvy. Žalovaní trvajú na tom, že zmluva o vecnom bremene a darovacia zmluva (ako to logicky vyplýva aj zo samotného vyjadrenia žalobcu v žalobe) sú dve samostatné zmluvy formálne spísané v rámci jedného dokumentu. Vyššie uvedené tvrdenie však platí iba pre ten prípad, že by čl. VII Darovacej zmluvy mal byť chápaný ako zmluva o zriadení vecného bremena. Podľa názoru žalovaných však čl. VII Darovacej zmluvy predstavuje bežný záväzok (obligáciu) obdarovaných strieť určité výhrady (oprávnenia) darcu. V takom prípade je potom čl. VII Darovacej zmluvy platný, pričom, ako už bolo uvedené, žalovaní 1/, 2/ platnosť ich záväzkov vyplývajúcich im z čl. VII Darovacej zmluvy ako bežných obligácií (teda nie vecných práv - vecných bremien) nikdy nespochybňovali a tieto výhrady žalobcu doposiaľ plne rešpektujú (dodržiavajú). Spornou otázkou teda je, či vôbec sú ustanovenia čl. VII Darovacej zmluvy neplatnými, s čím sa súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočným (presvedčivým) spôsobom nevysporiadal. Darovacu zmluvu je preto potrebné považovať za platnú. Žalovaní dodávajú, že nezapísanie vecného bremena k nehnuteľnosti v prospech žalobcu používa žalobca len ako zámienku na zrušenie Darovacej zmluvy, lebo si darovanie z neznámeho dôvodu dodatočne rozmyslel. Žalovaní však naďalej trvajú na tom, že vôľou žalobcu nemohlo byť zriadenie vecného bremena, a tak súčasťou Darovacej zmluvy nebola ani dohoda (zmluva) zmluvných strán o zriadení vecného bremena v prospech žalobcu. Celá argumentácia žalobcu v tomto konaní je v zásade založená na nekorektnej formulácii uvedenej v čl. VII Darovacej zmluvy, kde žalobca do poslednej vety článku zakomponoval formuláciu: „Obdarovaní ... sú povinní strieť uvedené práva zodpovedajúce vecnému bremenu," pričom okrem tejto citovanej vety sa v celom texte Darovacej zmluvy slovné spojenie „vecné bremeno" v žiadnej súvislosti neuvádza. Žalobca navyše v konaní nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by svedčili o tom, že vôľou žalobcu bolo zriadenie vecného bremena. Žalovaní naďalej považujú skutkové tvrdenia žalobcu o tom, že Darovacia zmluva bola podpísaná v čase, „keď sa schyľovalo k rozvodu" a spochybňovanie „čestnosti obdarovaných" za účelové a nepravdivé. Darovanie nehnuteľností bolo totiž iba logickým vyústením rodinnej situácie medzi žalobcom a žalovanými, ktorú (aj podľa názoru žalobcu) zapríčinil žalobca. Prvé obdobné kroky smerujúce k darovaniu nehnuteľností žalobca podnikol už v roku 2006, keď dňa 20.03.2006 spísal splnomocnenie, ktorým zamýšľal splnomocniť žalovanú 3/ na všetky právne kroky súvisiace s vlastníctvom nehnuteľností, ako aj s ďalším jeho (resp. spoločným) majetkom. V rámci tohto splnomocnenia žalobca prehlásil, že si uvedomuje, že zapríčinil „katastrofálny stav" vzťahu žalobcu a žalovanej 3/ a ich rodiny. V roku 2014 sa žalobca rozhodol, že svojím synom - žalovaným 1/, 2/ spoločný spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam daruje a uzatvoril s nimi dňa 25.07.2014 predmetnú Darovacu zmluvu. Následne dňa 15.08.2014 podal žalobca návrh na rozvod manželstva so žalovanou 3/. Vedomosť o údajnom „schyľovaní sa k rozvodu" v čase uzatvárania Zmluvy preto mohol mať iba samotný žalobca. V konaní o rozvod manželstva medzi žalobcom a žalovanou 3/ vedeným na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 17C 153/2014 žalobca na pojednávaní dňa 27.01.2015 vypovedal nasledovne: od augusta 2014 fyzicky bývam u svojej priateľky Z. S. v H., od augusta nebola z mojej strany snaha obnoviť spolužitie s O (pozn. žalovanou 3/), naposledy bol takýto pokus mail v auguste od môjho syna, kde ma žiadal, aby som si to ešte rozmyslel, na ten som už nereagoval." Z uvedeného nesporne vyplýva, že evidentnou vôľou žalobcu bolo darovať

spoločný spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam v prospech jeho synov a následne sa z nehnuteľností (rodinného domu) odsťahoval ku jeho priateľke. Navyše, ako už bolo uvedené vyššie, práve žalovaný 1/ mal záujem na tom, aby sa žalobca vrátil späť do domácnosti žalovaných, avšak žalobca jeho mail ignoroval. Následnými krokmi zo strany žalobcu došlo k rozvodu manželstva a definitívnemu opusteniu domácnosti. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že úkon - uzatvorenie Darovacej zmluvy, sa neprieči dobrým mravom, nakoľko snahou žalovaných (aj po uzatvorení Darovacej zmluvy) bolo, aby žalobca zotrval v ich spoločnej domácnosti. Z vyššie uvedených dôvodov podľa názoru žalovaných neboli v konaní preukázané dôvody na vyslovenie neplatnosti Darovacej zmluvy podľa ust. § 41 Občianskeho zákonníka, a teda rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. K otázke naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení žalovaní uviedli, že jeho zdôvodnenie žalobcom nebolo dostatočné. Podľa názoru žalovaných sa mal žalobca domáhať užívania časti nehnuteľností. Na určení, že Darovacia zmluva je neplatná však žalobca podľa názoru žalovaných nemal naliehavý právny záujem. Žalovaní nesúhlasia so závermi súdu prvej inštancie o tom, že by naliehavý právny záujem žalobcu v tomto konaní bez ďalšieho vyplýval z osobitného právneho predpisu (§ 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych práv a iných práv k nehnuteľnostiam /katastrálny zákon/ v znení neskorších predpisov), ako to konštatoval súd prvej inštancie. Podľa názoru žalovaných v odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje aj vysporiadanie sa so skutočnosťou, z akého dôvodu (právneho titulu) bola žaloba dôvodne podaná aj voči žalovanej 3/. Podľa názoru žalovaných totiž v konaní absentuje pasívna vecná legitímácia na strane žalovanej 3/, ktorá navyše nebola v konaní žiadnym spôsobom zdôvodnená, resp. zo strany žalobcu bola zdôvodnená nepravdivým tvrdením, že by bola spoluvlastníčkou nehnuteľností (či už v čase podania žaloby alebo v čase vynesenia napadnutého rozsudku). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva žiaden relevantný argument odôvodňujúci, prečo by mala byť žaloba úspešná aj voči žalovanej 3/ a taktiež prečo by žalovaná 3/ mala nahradiť žalobcovi trovy konania, keďže žalovaná 3/ s podstatou súdnej veci fakticky nemala nič spoločné. Žalovaná v 3/ na tomto mieste opakovane uviedla, že nesúhlasí (a nikdy ani nesúhlasila) s domáhaním sa určenia neplatnosti Darovacej zmluvy zo strany žalobcu, ani domáhaním sa určenia, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností so spoluvlastníckym podielom vo veľkosti 1/2, nakoľko predmetný spoluvlastnícky podiel patril do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej 3/. Napokon žalovaní v odvolaní namietali aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

13. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že už samotná skutočnosť, že v darovacej zmluve je čl. VII. o doživotnom užívacom práve, je spojením prejavov vôle darovať a mať zabezpečené bývanie. V poslednej vete čl. VII. darovacej zmluvy je pomenované doživotné užívacie právo žalobcu ako právo zodpovedajúce „vecnému bremenu“. Keby takúto vôľu žalobca nemal, nebol by trval na čl. VII. Po stránke právnej vytykajú žalobcovia viaceré skutočnosti. Zaoberajú sa neplatnosťou vecného bremena. Je pravdou, že formulácia čl. VII. o zriadení vecného bremena mala byť formulovaná jasnejšie a v tejto časti mala byť účastníčkou zmluvy o vecnom bremene aj žalovaná 3/. Žalobca nespochybnil, že tieto vady spôsobujú neplatnosť zriadenia vecného bremena. To je ale základom žaloby. Darovacia zmluva obsahovala aj čl. VII. o vecnom bremene spočívajúcom predovšetkým v práve doživotného užívania nehnuteľnosti darcom - žalobcom. Keď je vecné bremeno zriadené vadne, neplatne, treba posúdiť platnosť celého združeného úkonu darovacej zmluvy z pohľadu § 41 Občianskeho zákona. Neplatnosť časti úkonu o vecnom bremene spôsobuje neplatnosť celej darovacej zmluvy. Darovacia časť zmluvy a časť o vecnom bremene tvoria združený úkon spoločne a naraz uzavretý a vôľou vzájomne spojený. Nemožno akceptovať oddelené posudzovanie. Žalovaní zjednodušene a nesprávne chcú posúdiť darovaciu zmluvu za platnú a časť zmluvy o vecnom bremene za neplatnú a darovaciu zmluvu ponechať v platnosti. Ak chceme spravodlivo vyložiť zmysel § 41 OZ o vplyve neplatnosti časti úkonu na celý úkon, tak príklad darovacej zmluvy s vecným bremenom doživotného užívania je najlepším príkladom zmyslu takéhoto ustanovenia. Lepší príklad je ťažko vymyslieť. Po desiatky rokov sa v našom práve a právnej praxi uzatvárali zmluvy podobného typu hlavne v rodinných vzťahoch. Motívom bolo na jednej strane prevod majetku na nasledujúcu rodinnú generáciu a na druhej strane zabezpečenie darcu, čo do istoty doživotného užívania. Tieto dva spojené prejavy vôle darovať a zabezpečiť si doživotnú istotu strechy nad hlavou nemožno od seba oddeliť. Čl. VII. darovacej zmluvy nie je možné vysvetľovať iba ako prijatie osobného záväzku obdarovaných. Nemožno uvažovať tak, že keďže vecné bremeno vyhodnotené ako neplatné, tak platí ujednanie aspoň ako osobný záväzok. Treba vychádzať z prejavu vôle účastníkov. V čl. VII. sa výslovne hovorí o práve doživotného užívania zodpovedajúcom vecnému bremenu. Neobstojí ani argumentácia žalovaných, že žalobca sa v súvislosti s rozvodovou situáciou v rodine odsťahoval a preto snáď nepotrebuje záruku bývania v darovanej nehnuteľnosti. Oprávnený z vecného bremena má právo a nie povinnosť trvalé

a nepretržite využívať užívacie právo. Momentálna situácia žalovaného v čase uzavretia darovacej zmluvy nepredurčuje jeho bývanie navždy do budúcnosti. Práve z dôvodu, že nemožno garantovať určitý stav si žalobca zabezpečoval právo doživotného užívacieho práva v darovanej nehnuteľnosti, aby mu nehrozilo bezdomovectvo. Preto nemajú žiadnu právnu relevanciu ani citácie z rozvodového konania. Darovaciu zmluvu spísal žalovaný ako bakalár právnického štúdia a preto vady čl. VII. darovacej zmluvy nespôsobil žalobca. Obe zmluvné strany zmluvu podpísali a o ich prejavoch vôle aj čo sa týka čl. VII. nemôže byť pochybnosť. Žalovaní ďalej tvrdia, že žalovaná 3/ po vyhlásení rozsudku prišla na to, že predmet daru bol v BSM žalobcu a žalovanej 3/. Ak by to bola pravda, tak je to ďalší dôvod neplatnosti darovacej zmluvy. Ak je zmluva o vecnom bremene neplatná hlavne preto, že účastníčkou nebola žalovaná 3/, o to viac by to platilo pri samotnej darovacej zmluve. Nezhojila by to ani tzv. konkludentným súhlasom. Toto tvrdenie ale nie je pravdivé a má za účel iba navodiť situáciu nedostatočne zisteného skutkového stavu. Žalovaní nič také v konaní netvrdili a nedokazovali. CSP stojí na koncentrácii dôkazov. Preto by sa tvrdenia o BSM predmetu daru nemali brať do úvahy. Súd mal k dispozícii list vlastníctva, z ktorého vyplýva individuálne vlastníctvo žalobcu k podielu 1/2ice darovanej nehnuteľnosti. Z tohto dôkazu aj správne vychádzal. Pre objasnenie žalobca uviedol právnu históriu predmetnej nehnuteľnosti. Táto patrila v minulosti výlučne rodine žalobcu. Konkrétne bola v podielovom spoluvlastníctve otca žalobcu a jeho brata. Otec žalobcu daroval žalobcovi svoju polovicu a tým sa žalobca stal podielovým spoluvlastníkom so svojim strýkom. V dôsledku nezhôd žalobca uplatnil na súde nárok na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva voči strýkovi podľa § 142 Občianskeho zákonníka. Súd rozhodol tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo a celú nehnuteľnosť prikázal za náhradu žalobcovi. Tak získal žalobca výlučné vlastníctvo celej nehnuteľnosti. V zmysle § 142 OZ je evidentné, že vyporiadanie mohlo prebehnúť výlučne medzi podielovými spoluvlastníkmi /žalobcom a strýkom/ a žalovaná 3/ nemala legitimáciu byť účastníčkou konania a nadobudnúť podiel, alebo získať s manželom-žalobcom podiel strýka do BSM. Ona si nesprávne vysvetľuje skutočnosť, že keď uvedené súdne konanie prebehlo počas manželstva, tak žalobca nadobudol strýkov podiel do ich spoločného BSM. Následne na žiadosť žalovanej 3/ žalobca zo svojej celej nehnuteľnosti daroval manželke-žalovanej 3/ podiel 1/2 predmetnej nehnuteľnosti. Tak sa stali žalobca a žalovaná 3/ podielovými spoluvlastníkmi s rovnakými podielmi. Žalovaní spochybňujú naliehavý právny záujem žalobcu na určovacej žalobe. Ten je evidentný. Obnovením predošlého vlastníckeho vzťahu bude mať žalobca garantované užívanie nehnuteľnosti. Tento právny stav nastane bezprostredne po právoplatnosti rozsudku. Žalovaní namietajú aj nedostatok pasívnej legitimácie žalovanej 3/. Žalovaná 3/ mala byť účastníčkou aspoň časti darovacej zmluvy týkajúcej sa čl. VII, t. j. vecného bremena. Výsledok žaloby sa bude týkať aj žalovanej 3/, lebo sa obnoví spoluvlastnícky vzťah pred neplatnej darovacej zmluvy. Preto je daná pasívna legitimácia žalovanej 3/. Posledná námietka žalovaných v odvolaní napáda odôvodnenie rozsudku. Žalovaní však neuviedli nič konkrétne, čím by preukázali vady odôvodnenia. Súd prvej inštancie absolútne dostatočne a správne odôvodnil svoj rozsudok.

14. Žalovaní v replike na vyjadrenie žalobcu naďalej zotrvali na tom, že žalobca v predmetnej darovacej zmluve písomne nedojednal žiadnu podmienku zriadenia vecného bremena, so zápisom v katastri nehnuteľností. Žalobca prinajmenšom vedel (resp. musel vedieť), že predmet daru je v podielovom spoluvlastníctve žalobcu a žalovanej 3/, a teda že žalobca (ako ani žalovaní 1/, 2/) v čase uzatvorenia Darovacej zmluvy nemá právo na platné zriadenie vecného bremena k nehnuteľnostiam bez súhlasu žalovanej 3/ (ako podielovej spoluvlastníčky), a preto si doživotné užívanie časti nehnuteľnosti dojednal v článku VII Darovacej zmluvy tak, že presne vymenoval, čo chce v nehnuteľnosti užívať. Ak by aj žalovaní hypoteticky pripustili, že Darovacia zmluva obsahovala aj zmluvu o zriadení vecného bremena, ako právny úkon, ktorý nemožno oddeliť od vôle žalobcu darovať nehnuteľnosti, pretože žalobca nemal vôľu len darovať časť nehnuteľností, ale aj ich naďalej užívať, musíme potom pripustiť, že žalovaní 1/, 2/ v konečnom dôsledku splnili želanie a vôľu žalobcu, ktorú deklaroval v Darovacej zmluve a dojednania uvedené žalobcom v čl. VII Darovacej zmluvy splnili žalovaní úplne presne (resp. riadne). Žalovaní 1/, 2/ sa cítili tak viazaní čl. VII Darovacej zmluvy, že pri podaní návrhu na vklad ich vlastníckeho k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností boli presvedčení, že v čl. VII Darovacej zmluvy žalobca nesporne jasne prejavil želanie doživotne užívať len určitú presne vymedzenú časť predmetu daru a nie celú nehnuteľnosť (rodinný dom), a preto poukázali na tú skutočnosť (ktorá je nesporne pravdivou), že stranou Darovacej zmluvy nebola druhá podielová spoluvlastníčka nehnuteľností (t. j. žalovaná 3/), a tak je vecné bremeno pre zápis do katastra nehnuteľností bezpredmetné. Fakticky tak splnili vôľu žalobcu z Darovacej zmluvy, ktorý nechcel užívať celú nehnuteľnosť (rodinný dom), ale len jej presne vymedzenú časť a zápis vecného bremena pri vklade Darovacej zmluvy do katastra nehnuteľností by želanie žalobcu vôbec nespĺnil, lebo taký zápis by zaťažil svojim užívaním celú nehnuteľnosť (rodinný dom). Pokiaľ prihliadneme na znenie čl. VII Darovacej zmluvy, je nesporné, že vôľa žalobcu nebola

prejavená dostatočne určitým a zrozumiteľným spôsobom, na základe ktorej by bolo zrejmé, že sa jedná o zmluvu o vecnom bremene spôsobilú na zápis do katastra nehnuteľností (odhliadnuc aj na absenciu súhlasu žalovanej v 3. rade). Z ust. čl. VII Darovacej zmluvy je zrejmé, že časť nehnuteľností (predmetného rodinného domu), ktorú si žalobca vyhradil na užívanie, nebola dôsledne lokalizovaná, identifikovaná a individualizovaná, aby bolo možné k tejto časti zriadiť vecné bremeno (doživotného užívania). Rozsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, mal byť vymedzený geometrickým plánom. Pokiaľ bola vôľa žalobcu zaťažiť uvedenú časť nehnuteľnosti vecným bremenom zápisom do katastra nehnuteľností, bolo potrebné dať vyhotoviť geometrický plán, ktorý by tvoril súčasť zmluvy o zriadení vecného bremena, ak by bola táto spísaná ako prejav vôle žalobcu. Len samo slovné vymedzenie časti nehnuteľnosti, ktorá by mala byť zaťažená vecným bremenom, nie je postačujúce na vklad do katastra nehnuteľností. Žalobca však nikdy neinicioval vypracovanie obdobného geometrického plánu za účelom oddelenia (špecifikácie) požadovanej časti rodinného domu. Žalovaní v tejto súvislosti poukázali na skutočnosť, že ak sa má vecné bremeno zriaďované na základe prejavov vôle účastníkov zmluvy týkať nie celej nehnuteľnosti, ale len jej časti, ktorá má mať v dôsledku toho odlišný právny režim, musí byť táto časť nehnuteľnosti v zmluve vymedzená tak, aby nedochádzalo k sporom o rozsah vecného bremena. V záujme toho je potrebné, aby takáto časť nehnuteľnosti bola v právnom úkone o vecnom bremene dôsledne lokalizovaná, identifikovaná a individualizovaná. Požadovaný stupeň určitosť prejavu vôle smerujúceho k zriadeniu vecného bremena k vyčlenenej časti nehnuteľnosti sa dosiahne, pokiaľ sa úkon vyhotovuje a formuluje na podkladoch jednoznačných, určitých a presne stanovených. Taký stupeň určitosť sa spravidla zabezpečí vtedy, keď je právny úkon o zriadení vecného bremena vyhotovený za použitia geometrického plánu, ktorý tvorí súčasť tohto právneho úkonu. Žalovaní 1/, 2/ naďalej tvrdia, že ustanovenia článku VII Darovacej zmluvy boli bezpredmetné iba vo vzťahu k návrhu na vklad do katastra nehnuteľností, nie však k dohodnutému doživotnému užívaniu vymienenej časti rodinného domu žalobcom. Súd prvej inštancie navyše nevzal do úvahy možnosť, že pri podpise Darovacej zmluvy žalobca vedel, že bez súhlasu podielovej spoluvlastníčky (žalovanej 3/) by zavkladovanie vecného bremena do katastra nehnuteľností nebolo možné, a preto v Darovacej zmluve požiadavku na podanie návrhu na vklad práva zodpovedajúceho vecnému bremenu ani neuviedol. Žalovaní 1/, 2/ naďalej zotrvali na tom, že formuláciou článku VII Darovacej zmluvy nikdy nebolo medzi zmluvnými stranami zamýšľané zriadenie vecného bremena v zmysle jeho zápisu do katastra nehnuteľností, nakoľko takáto možnosť ani nemohla prichádzať do úvahy (s ohľadom na absenciu súhlasu druhého podielového spoluvlastníka nehnuteľností a nedostatočné vymedzenie časti rodinného domu, ktorá bola zrejmá iba zmluvným stranám a nemohla byť v takomto znení spôsobilá na zápis do katastra nehnuteľností); avšak to neznamena, že formuláciu čl. VII Darovacej zmluvy zmluvné strany neuznávajú, alebo že je neplatná, či vadná v zmysle dojednaných výhrad a doživotného užívacieho práva vymedzenej časti rodinného domu žalobcom. Žalovaní 1/, 2/ sa vždy cítili byť zaviazaní Darovacou zmluvou a jej dojednaniami v čl. VII, lebo ju považujú za platnú ako celok. Žalobca mal vôľu darovať nehnuteľnosti s tým, že bude v nich užívať iba presne, ním vymedzenú a vymenovanú časť a túto vôľu prejavil v čl. VII Darovacej zmluvy. Žalovaní sa preto naďalej domnievajú, že Darovacia zmluva je nesporné platná, obdarovaní ju nespochybňujú v žiadnom jej bode a zaručuje žalobcovi užívanie ním vymienenej časti rodinného domu. Nie je teda pravdivým tvrdenie žalobcu v tejto súvislosti, že výlučne obnovením predošlého vlastníckeho vzťahu bude mať žalobca garantované užívanie nehnuteľností. Doživotné užívanie označenej časti nehnuteľnosti bolo zamýšľané ako dlhodobé a opakujúce sa, preto zmluvné strany zvolili v Darovacej zmluve formuláciu: „Obdarovaní ... sú povinní strpieť uvedené práva zodpovedajúce vecnému bremenu,“. Zmluvné strany však nikdy nezamýšľali podať návrh na vklad práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do katastra nehnuteľností, a preto ani žalobca nepožiadaval žalovanú 3/, aby sa k čl. VII Darovacej zmluvy vyjadрила, nepodmienil platnosť Darovacej zmluvy zápisom vecného bremena do katastra nehnuteľností, neinicioval vypracovanie geometrického plánu za účelom oddelenia (adekvátnej špecifikácie) požadovanej časti rodinného domu, ani nenapadol rozhodnutie okresného úradu (katastrálneho odboru). Podľa právneho názoru žalovaných neobstojí tvrdenie žalobcu, že žalovaný 1/ má ukončený bakalársky stupeň právnického štúdia a za formuláciu znenia Darovacej zmluvy je z tohto dôvodu zodpovedný. Vysokoškolsky vzdelaný žalobca pracoval 5 rokov na daňovom úrade a mal praktické, nie len teoretické vedomosti. Pred podpísaním Darovacej zmluvy sa bol žalobca preukázateľne poradiť ohľadne darovania s JUDr. Polakovičom so sídlom na Detvianskej ul. v Bratislave -Rači. Argumentácia žalobcu je preto v tomto smere absurdná. Navyše, žalobca počas konania nerozporoval (nespochybňoval) tvrdenie žalovaných, že znenie čl. VII Darovacej zmluvy naformuloval žalobca, a preto je potrebné hľadieť na toto tvrdenie ako na nesporné medzi stranami konania. Podľa názoru žalovaných, ak súd posudzuje Darovaciu zmluvu a údajnú zmluvu o zriadení vecného bremena ako neoddeliteľný, resp. združený právny úkon, ktorého

údajne neplatná časť (čl. VII Darovacej zmluvy) spôsobuje jeho neplatnosť ako celku v zmysle ust. § 41 Občianskeho zákonníka a vady, resp. neplatnosť tejto časti spôsobil žalobca, tak sa žalobca fakticky dovoľáva neplatnosti právneho úkonu, ktorého neplatnosť sám žalobca spôsobil v zmysle ust. § 40a Občianskeho zákonníka. V zmysle ust. § 40a veta druhá sa však neplatnosti nemôže dovoľávať ten, kto ju sám spôsobil. Jednotlivými dôvodmi neplatnosti článku VII Darovacej zmluvy sa však súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku nezaoberal, a to napriek skutočnosti, že sa jednalo o otázky právne zásadné pre rozhodovanie o veci samej. Takýmto arbitrárnym konaním súd prvej inštancie odňal žalovaným právo konať pred súdom. V ods. 10 odôvodnenia napadnutého rozsudku súd považoval zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností za osobitný právny predpis v zmysle ust. §137 písm. d) CSP a tvrdil, že z ust. §34 ods. 2 katastrálneho zákona možno usúdiť, že zámerom zákonodarcu bola možnosť domáhať sa určovacou žalobou neplatnosti právneho úkonu. Takúto interpretáciu je potom ale možné aplikovať pri každej jednej určovacej žalobe o platnosti právneho úkonu týkajúceho sa nehnuteľností a spojeného so zápisom do katastra nehnuteľností. Znenie ust. § 34 ods. 2 katastrálneho zákona nesporne upravuje postup katastra nehnuteľností po súdnom rozhodnutí o neplatnosti právneho úkonu (cit.: „Ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu“). Na to, aby súd vôbec mohol o platnosti právneho úkonu rozhodnúť, ustanovenia CSP predpokladajú, aby sa najskôr súd vysporiadal s podmienkami uvedenými o. i. v §137 CSP a až následne, ak rozhodne o neplatnosti právneho úkonu, prichádza do úvahy aplikácia § 34 ods. 2 katastrálneho zákona príslušným okresným úradom. Z uvedeného dôvodu nemôže byť ust. § 34 ods. 2 katastrálneho zákona považované za osobitný predpis v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP. Žalovaní v tejto súvislosti dávajú osobitne do pozornosti odvolaciemu súdu skutočnosť, že žalobca žiadnym spôsobom nenapadol rozhodnutie okresného úradu, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva žalovaných 1/, 2/ k nehnuteľnostiam na základe Darovacej zmluvy, resp. nebol povolený vklad práva vecného bremena v prospech žalobcu. Žalobcovi pritom toto rozhodnutie bolo riadne doručené a žalobca mal možnosť ho napadnúť dostupnými právnymi prostriedkami. Právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ako aj náhradu škody vyplývajúcej z takéhoto (nezákonného) rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu je pritom základným právom garantovaným Ústavou Slovenskej republiky a jeho potrebu deklaruje aj samotný súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, keď vo svojich zisteniach spochybňuje postup konajúceho okresného úradu. Podľa názoru žalovaných potom nastáva otázka, či sa súd prvej inštancie vôbec mal zaoberať a spochybňovať postup okresného úradu, keďže sa nejedná o konanie proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu (nakolko žalobca podal žalobu o určenie neplatnosti Darovacej zmluvy, a nie proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu - okresného úradu). V zmysle ust. § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov konajúci okresný úrad nebol viazaný len návrhmi účastníkov konania a bol povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Okresný úrad bol taktiež v zmysle ust. § 31 katastrálneho zákona povinný preskúmať Darovaciu zmluvu z viacerých hľadísk tam uvedených. Žalovaní zostali na tom, že súd prvej inštancie nepreskúmal, akým spôsobom žalobca nadobudol nehnuteľnosti, ktoré daroval a či predmet daru bol skutočne a pravdivo v individuálnom vlastníctve žalobcu. Súd mal k dispozícii výpis z predmetného listu vlastníctva (LV) č. 136, na ktorom je vyznačená aj právna história nehnuteľností, ktorá naznačuje, že žalobca a žalovaná 3/ neboli podielovými spoluvlastníkmi s rovnakými podielmi. Žalovaná 3/ naďalej trvá na tom, že spolu so žalobcom mali nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (BSM), lebo ju spolu odkúpili počas trvania ich spoločného manželstva, a tak žalobcom darované nehnuteľnosti Darovacou zmluvou boli v BSM žalobcu a žalovanej 3/. Žalovaná 3/ nespochybňuje skutočnosť, že na začiatku manželstva, žalobca dostal darom od svojho otca 1/2 nehnuteľnosti a vo svojom mene žalobca požiadala o zrušenie spoluvlastníctva s jeho strýkom. Napriek skutočnosti, že žalobca nemal finančné prostriedky na vyplatenie strýkovej 1/2 hodnoty nehnuteľností, požiadala o zrušenie spoluvlastníctva, lebo žalovaná 3/ v tom čase disponovala finančnými prostriedkami, ktoré nadobudla ešte pred vznikom manželstva a súhlasila, aby sa všetky použili, po zrušení podielového spoluvlastníctva so strýkom, na vyplatenie strýka za účelom nadobudnutia 1 nehnuteľností. Na rozdiel od žalobcu, žalovaná 3/ mala od svojich 15 rokov, až do vstupu do manželstva so žalobcom, dokázateľne vlastné peniaze, a to mesačne až 1200-1500 korún. Všetky finančné prostriedky, ktoré žalovaná 3/ nasporila ešte pred manželstvom, dlhoročným sporením v Slovenskej sporiteľni a tiež v 6-ročnom bankovom produkte Slovenskej sporiteľni - sporenie mladých, žalovaná 3/ použila na vyplatenie strýkovho spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam po tom, čo bolo spoluvlastníctvo žalobcu s jeho strýkom zrušené v roku 1986 na základe rozsudku Obvodného súdu Bratislava 3 sp. zn. 11C 118/86. Žalobca počas manželstva spolu so žalovanou 3/ teda nesporne odkúpili podiel spoluvlastnícky vo veľkosti 1 k nehnuteľnostiam a na odkúpenie použili všetky nasporené finančné prostriedky žalovanej 3/. Na základe uvedeného žalovaná trvá na tom,

že odkúpená 1/2 nehnuteľnosti patrí (resp. patrila) do BSM žalobcu a žalovanej 3/. Skutočnosť, že spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam vo veľkosti 1/2 bol na LV č. XXX zapísaný len na meno jedného z manželov (a to v tomto prípade žalobcu) je irelevantná. Žalobca v jeho vyjadrení nepravdivo tvrdí, že ak bol predmet daru v BSM, tak je Darovacia zmluva neplatná. Žalobca mohol darovať predmet daru, lebo na LV č. XXX je vyznačené jeho individuálne vlastníctvo k nehnuteľnostiam. Žalovaná sa však nikdy nedovoľovala relatívnej neplatnosti predmetnej Darovacej zmluvy, a tak právny úkon bol a stále je platný. Relatívna neplatnosť právneho úkonu pôsobí až od okamihu, keď sa jej oprávnený účastník dovoľá. Bez dovolania sa relatívnej neplatnosti súd nemôže z úradnej povinnosti prihliadnuť na relatívnu neplatnosť právneho úkonu (v zmysle ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 40a Občianskeho zákonníka). Podľa názoru žalovaných nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 3/ žalobcu uspokojivo nezdôvodnil. Na námietku nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej 3/ žalobcu vo svojom vyjadrení tvrdí, že jej pasívna legitímácia je v konaní daná z dôvodu, že výsledok žaloby sa bude týkať žalovanej 3/ tak, že sa obnoví jej spoluvlastnícky vzťah so žalobcom z doby pred uzatvorením Darovacej zmluvy (resp. jej zavkladovaním). Podľa tohoto tvrdenia žalobcu, je pravdepodobné, že vedel o tom, že predmet daru bol v BSM žalobcu a žalovanej 3/, nakoľko v čase podania žaloby už žalovaná 3/ nevlastnila žiadnu nehnuteľnosť, v ktorej by sa mohol obnoviť jej spoluvlastnícky vzťah so žalobcom. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej 3/ žalobca popiera tým, že tvrdí, že predmet daru nebol v ich BSM, čo by znamenalo, že po výsledku sporu v prospech žalobcu, by sa nemal aký spoluvlastnícky vzťah obnoviť. Nezakladá sa na pravde ani tvrdenie žalobcu, že žalovaná 3/ sa mala zúčastniť aspoň časti Darovacej zmluvy. Nebolo povinnosťou žalovanej 3/ zúčastniť sa Darovacej zmluvy. Žalobca sa rozhodol a mohol darovať predmet daru sám a vo vlastnom mene. Žalovaná 3/ (osobne) s určovacou žalobou o neplatnosti právneho úkonu a s výsledkom žaloby v prospech žalobcu zásadne nesúhlasila, a ani v súčasnosti nesúhlasí. Ak by prejednávany spor skončil v prospech žalobcu, obnoví sa ich predošlý spoluvlastnícky vzťah pred uzatvorením Darovacej zmluvy tak, ako tvrdí žalobca, začal by sa nový súdny spor so žalobcom, lebo žalovaná 3/ by sa musela domáhať svojho podielu z titulu vyporiadania BSM. O ďalší spor so žalobcom žalovaná 3/ nemá žiadny záujem.

15. Žalobca sa k tomuto vyjadreniu žalovaných písomne nevyjadril.

16. V priebehu odvolacieho konania strany na súd doručili návrh na schválenie zmiery v odvolacom konaní (č. I. 132), v ktorom žiadali, aby odvolací súd postupom podľa § 391 ods. 1 CSP zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a následne vydal uznesenie, ktorým schváli súdny zmier medzi stranami tak, že „žalovaný 2/ je povinný platiť žalobcovi doživotnú rentu vo výške 300 eur mesačne, vždy najneskôr do 15 dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý žalobcovi vznikne nárok na výplatu renty, počnúc mesiacom, kedy toto uznesenie nadobudne právoplatnosť. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania“.

17. Podľa § 391 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 148 ods. 1, 2 CSP, žalobca a žalovaný môžu uzavrieť zmier. O uzavretie zmiery sa má súd vždy pokúsiť. Súd rozhodne o tom, či uzavretý zmier schvaľuje; neschváli ho, ak je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Predtým, než odvolací súd pristúpil k preskúmaniu správnosti postupu súdu prvej inštancie a jeho rozhodnutia, bol povinný sa zaoberať tým, či daný spor bolo možné v odvolacom konaní ukončiť vyššie navrhnutým zmierom sporových strán. Zmierom sa rozumie dohoda strán uzavretá v priebehu konania, ktorou si upravujú svoje práva a povinnosti. Inštitút zmiery zostal aj v novej právnej úprave (CSP) zachovaný, no s viacerými zásadnými zmenami. Súd by mal na strany sporu pôsobiť mediačne, t. j. o uzavretie zmiery sa má súd vždy pokúsiť. Táto zásada je zvýraznená aj v ďalších ustanoveniach, napríklad § 170 ods. 2 CSP, § 179 ods. 2 CSP. Oproti doterajšej právnej úprave už nie je predpokladom schválenia zmiery skutočnosť, že to povaha veci pripúšťa. Uzavretie zmiery je teda v súčasnosti prípustné bez ohľadu na povahu sporu. Jediným predpokladom pre schválenie zmiery je súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Úlohou súdu je vykonať dokazovanie len v takom rozsahu, aby mal preukázané, že navrhnutý zmier nie je v rozpore s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov, alebo ich neobchádza. Nie je úlohou súdu vykonať dokazovanie v takom rozsahu, aký by si vyžadovalo autoritatívne rozhodnutie súdu (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19. októbra 2010, sp. zn. 5 M Cdo 11/2009). Obsah zmiery môže prekročiť rámec predmetu konania, no vždy musí byť z neho zrejmé, ako boli vyporiadané nároky, ktoré boli predmetom konania (R 16/1987). Znenie zmiery musí byť presne a určito formulované, aby nevznikli pochybnosti pri jeho výkone (Z IV, str. 717). Civilný

sporový poriadok explicitne neuvádza, aký by mal byť postup súdu v prípade, ak zmier neschváli tak, ako to bolo v doterajšej právnej úprave, podľa ktorej súd neschválil zmier, ak bol v rozpore s právnymi predpismi a v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračoval v konaní. Komentár (ASPI) k ustanoveniam o zmiere vychádza z toho, že tento postup by mohol byť zachovaný aj v súčasnosti s poukazom na čl. 4 ods. 2 Základných princípov CSP. Platí teda, že ak súd neschváli zmier (pre jeho rozpor s právnymi predpismi), po právoplatnosti uznesenia o neschválení zmiere, pokračuje v konaní. V danej veci odvolací súd dospel k záveru, že stranami sporu navrhnutý zmier schváliť nemožno. Predovšetkým stranami sporu navrhnutým zmirom sa nijako neriešia nároky, ktoré boli predmetom tohto konania (R 16/1987). V danej veci predmetom konania bolo určenie neplatnosti darovacej zmluvy k nehnuteľnostiam, v ktorom konaní súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom túto neplatnosť aj deklaroval. V navrhnutom zmiere však strany sporu uvedenú skutočnosť nijako neriešia (v zmiere sa nenachádza žiadna zmienka o tom, či strany naďalej považujú darovaciu zmluvu za platnú alebo nie). V zmiere strany riešia výlučne otázku platenia renty žalobcovi (žalovaným 2), ktorá však predmetom sporu nikdy nebola. Možno teda konštatovať, že obsahom navrhnutého zmiere nie je vyporiadanie tých nárokov, ktoré boli predmetom tohto konania a preto takýto zmier nebolo možné schváliť (vôbec by sa ním nevyriešila otázka, ktorá bola predmetom tohto sporu, t. j. otázka platnosti/neplatnosti darovacej zmluvy). Ak strany sporu mali záujem vzťahy medzi sebou upraviť spôsobom navrhnutým v zmiere, nič im nebránilo zobrať žalobu späť, vzdať sa odvolania a pod., s následným uzavretím takejto dohody o platení dohodnutej renty.

Odvolací súd nemohol navrhnutý zmier schváliť ani preto, že mu v tom zároveň bránila prekážka procesnej (ne)prípustnosti podanej žaloby (k tomu pozri výklad nižšie). Odvolací súd totiž zastáva názor, že podľa novej právnej úpravy (CSP) s účinnosťou od 1.7.2016 už nemožno žalovať určenie neplatnosti právneho úkonu (v danom prípade darovacej zmluvy), pokiaľ z osobitného predpisu prípustnosť takejto žaloby nevyplýva (§ 137 písm. d/ CSP). V danej veci žiaden osobitný predpis prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti darovacej zmluvy neupravuje. Týmto predpisom nie je ani zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri (katastrálny zákon), ktorý vo svojom ustanovení § 34 ods. 2 upravuje, že „ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka.“ Cit. ustanovenie totiž nie je osobitným ustanovením, ktoré by výslovne pripúšťalo podanie žaloby o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, ale upravuje len procesný postup katastra pri zápise práv k nehnuteľnostiam na základe právoplatného rozsudku príslušného súdu (t. j. upravuje procesný postup katastra po predložení právoplatného rozsudku, ktorým príslušný súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu). Pôjde teda najmä o také prípady, kedy súd právoplatne rozhodol o neplatnosti právneho úkonu (môže ísť aj o zmluvu) v takých prípadoch, v ktorých osobitný predpis umožňoval podanie žaloby o neplatnosť právneho úkonu, príp. pôjde o prípad, kedy bola žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu podaná ešte za účinnosti OSP (zákona č. 99/1963 Zb.), a kedy súd (s poukazom na ust. §470 ods. 2 CSP) nemohol už takúto žalobu vyhodnotiť ako procesne neprípustnú (uvedené sa však už nevzťahuje na žaloby podané za účinnosti CSP). Nakoľko sa v danej veci žalobca obrátil na súd s procesne neprípustnou žalobou (žalobou podanou už za účinnosti CSP podľa § 137 písm. d/ CSP bez toho, aby jej prípustnosť konštatoval osobitný predpis), v danom prípade nebolo možné spor ukončiť ani navrhovaným súdnym zmirom (keďže konanie pred súdom prvej inštancie prebehlo na podklade procesne neprípustnej žaloby). Z týchto dôvodov odvolací súd navrhnutý súdny zmier neschválil.

17. V ďalšom sa musel odvolací súd zaoberať aj otázkou, či postupu súdu v tomto konaní nebránila aj prekážka „res iudicata“ (už právoplatne rozhodnutej veci). Ako totiž vyplýva zo zistení súdu prvej inštancie, žalobca sa v minulosti samostatnými žalobami voči žalovaným 1/, 2/ domáhal jednak vrátenia daru, ako aj určenia vlastníckeho práva (spoluvlastníckeho podielu) k nehnuteľnosti, pričom Okresný súd Bratislava III. obe jeho žaloby zamietol (č. k. 11C/346/2014-51 a č. k. 19C/271/2014-57). Predmetné rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňa 20.11.2015 (rozsudok sp. zn. 11C 346/2014) a 9.6.2015 (rozsudok sp. zn. 19C 271/2014). V prvom prípade bola predmetom sporu žaloba o vrátenie daru (z dôvodu správania sa obdarovaného v rozpore s dobrými mravmi), v druhom prípade išlo o žalobu o určenie vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti, kedy súd túto žalobu zamietol výlučne pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení (a teda bez toho, aby sa zaoberal vecou samou). Platí pritom, že „právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára prekážku veci rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúcu z rovnakého skutkového základu - R 110/2003“. V danej veci je nesporné, že žaloba o vrátenie daru (podaná podľa § 630 Občianskeho zákonníka) je žalobou na plnenie (§ 137 písm. a/ CSP, predtým § 80 písm. b/ OSP) a preto právoplatný rozsudok o takejto žalobe, mohol do budúcnosti zakladať prekážku veci rozsúdenej

(res iudicata) pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je (teda aj pre určenie neplatnosti darovacej zmluvy), avšak len za predpokladu, že by obe žaloby vychádzali z rovnakého skutkového základu.

V danom prípade sa žalobca domáhal vrátenia daru na základe toho, že obdarovaný sa voči žalobcovi mal správať v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Súd v danom konaní však konanie žalovaného nevyhodnotil ako rozporné s dobrými mravmi a preto žalobu zamietol. Žalobca v danom konaní netvrdil, že by mala byť aj darovacia zmluva neplatná. Z týchto dôvodov možno konštatovať, že predmetné konanie, resp. rozhodnutie vo veci sp. zn. 11C 346/2014 nezakladalo prekážku res iudicata pre toto konanie, nakoľko nevychádzalo z rovnakého skutkového základu (ako už bolo uvedené kým v konaní sp. zn. 11C 346/2014 neplatnosť darovacej zmluvy nebola napadnutá a podstatou sporu bolo iba posúdenie toho, či sa obdarovaný spával voči darcovi v hrubom rozpore s dobrými mravmi, v tomto konaní žalobca napadol neplatnosť samotnej darovacej zmluvy). Ani rozhodnutie vo veci sp. zn. 19C 271/2014 nezakladalo prekážku res iudicata pre toto konanie, nakoľko v danom konaní súd žalobu o určenie vlastníckeho práva (spoluvlastníckeho podielu) zamietol výlučne z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení a teda bez toho, aby vec meritórne prejednal. Platí, že „nie je prekážkou rozsúdenej veci pre novú určovaciu žalobu, ak dôvodom zamietnutia bol len nedostatok naliehavého právneho záujmu. Tvrdený naliehavý právny záujem však musí vychádzať z iných (ďalších) skutočností, ktoré nastali až po pôvodnom rozhodnutí a ktoré predstavujú zásadne iný (nový) pohľad na právne postavenie žalobcu“. Nakoľko v danom prípade súd v konaní sp. zn. 19C 271/2014 žalobu o určenie vlastníckeho práva (spoluvlastníckeho podielu) zamietol výlučne iba z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení (bez toho, aby vec meritórne prejednal), uvedené rozhodnutie potom nezakladalo prekážku „res iudicata“ pre toto konanie (t. j. pre konanie o určenie neplatnosti darovacej zmluvy).

Ku konaniu vedenému pred Okresným súdom Bratislava III. pod sp. zn. 19C 271/2014, potom odvolací súd iba dodáva, že „žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníkom (spoluvlastníkom) nehnuteľnosti vždy vtedy, ak žalovaný odporca je zapísaný v katastri nehnuteľností (ďalej KN) ako jej vlastník, lebo rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (ZSP 4/2003)“. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobca mal v konaní sp. zn. 19C 271/2014 naliehavý právny záujem na určení, že je podielovým spoluvlastníkom dotknutých nehnuteľností a preto sa mal voči rozsudku sp. zn. 19C 271/2014 brániť podaním riadnych, príp. aj mimoriadnych opravných prostriedkov (čo žalobca účinne nevyužil). Platí totiž, že „nesprávne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu v zmysle, že tento nie je daný, znamená vo svojich dôsledkoch odopretie súdnej ochrany a teda popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu. Vyplýva to zo skutočnosti, že súd rozhodne o žalobe bez skúmania jej podstaty - k tomu pozri rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 137/08“. Odvolací súd teda zastáva názor, že v danej veci má žalobca k dispozícii jediný účinný prostriedok ochrany svojich práv, a tým je práve žaloba o určenie (spolu)vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam podaná podľa § 137 písm. c/ CSP, kde jeho naliehavý právny záujem je daný práve tým, že žalovaní sú v súčasnosti zapísaní v katastri nehnuteľností (ďalej KN) ako jej vlastníci, pričom jedine rozhodnutie súdu o takomto určení (t. j. o určení že podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností je žalobca), môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (ZSP 4/2003). Procesne prípustnou však už nie je žaloba o určenie neplatnosti samotnej darovacej zmluvy podaná podľa § 137 písm. d/ CSP, nakoľko jej prípustnosť z osobitného predpisu nevyplýva (týmto osobitným predpisom potom nie je § 34 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností). Možno teda uzavrieť, že v danej veci rozhodnutia súdov v konaniach sp. zn. 11C/346/2014 a sp. zn. 19C/271/2014 netvorili pre toto konanie prekážku res iudicata.

18. Následne preto odvolací súd pristúpil k preskúmaniu veci, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, nakoľko pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť.

19. Ako už bolo uvedené, odvolací súd (na rozdiel od súdu prvej inštancie) považoval žalobu žalobcu za procesne neprípustnú. V tomto smere odvolací súd poukazuje ja na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. zo 14. apríla 2021, sp. zn. 9Cdo/7/2021 v zmysle ktorých „novú právnu úpravu prípustnosti žalôb podľa § 137 v Civilnom sporovom poriadku je potrebné v zmysle § 470 ods. 1 CSP aplikovať aj na konania začaté a neskončené predo dňom nadobudnutia účinnosti CSP, ak nie je v CSP uvedené inak (napr. v ust. § 470 ods. 2 CSP). Oproti pôvodnej právnej úprave v OSP, CSP rozlišuje

žaloby na určenie práva (§ 137 písm. c/ CSP) a žaloby na určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ CSP). U žalôb na určenie práva nová právna úprava zotrvala na preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (s výnimkou, ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu). U žalôb na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu“.

Z citovaného rozhodnutia potom vyplýva, že od 1.7.2016 (nadobudnutím účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. CSP) - pokiaľ ide o určovacie spory - je možné žalovať buď o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem (naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu) - tzv. žaloba podaná podľa § 137 písm. c/ CSP, alebo možno žalovať o určenie právnej skutočnosti (právneho úkonu), ak to vyplýva z osobitného predpisu - tzv. žaloba podaná podľa § 137 písm. d/ CSP. Podľa § 137 písm. c/ CSP ide v podstate o klasickú určovaciu žalobu (napr. o určenie vlastníckeho práva alebo určenie, že určitá vec patrí do dedičstva, a pod.), v prípade § 137 písm. d/ CSP ide o žalobu o určení právnej skutočnosti (napr. určenie neplatnosti zmluvy), kde záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávali ďalšie spory a mŕňali sa účelu žaloby určovacej. Preto takáto žaloba je prípustná len v prípade, ak jej existenciu predpokladá osobitný predpis (takýmto osobitným predpisom je napr. Zákonník práce, zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch). Z cit. rozhodnutia ďalej vyplýva, že hoci po 1.7.2016 možno žalovať o určenie právnej skutočnosti (napr. určenie neplatnosti zmluvy) výlučne už len v prípadoch, kde to ustanovuje osobitný predpis, takáto žaloba zostala prípustnou aj vtedy, ak bola podaná ešte za účinnosti OSP (zákona č. 99/1963 Zb., t. j. pred 1.7.2016), a zároveň žalobca osvedčil naliehavý právny záujem na takomto žalovanom určení vo vzťahu k pôvodne predvídanému postupu v ust. § 80 písm. c/ OSP (k tomu pozri rozhodnutia NS SR sp. zn. 6 Cdo 15/2017, sp. zn. 6 Cdo 30/2018, 4 Cdo 17/2019 a 5 Obo 12/2018). Zachovanie procesnej prípustnosti žaloby o určenie právnej skutočnosti podanej ešte za účinnosti OSP, aj po 1.7.2016, vyplýva z ustanovenia § 470 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého „právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona - CSP, zostávajú zachované“. Ak teda bola žaloba o určenie právnej skutočnosti (neplatnosti právneho úkonu) podaná ešte za účinnosti OSP (pred 30.6.2016) a žalobca na žalovanom určení preukázal naliehavý právny záujem, účinky tejto žaloby zostali zachované aj po nadobudnutí účinnosti CSP. Inak povedané, v súčasnosti (po 1.7.2016) procesne prípustnou zostala už iba taká žaloba o určenie právnej skutočnosti (bez toho, aby jej prípustnosť v čase jej podania umožňoval osobitný predpis), ktorá bola na súd podaná ešte za účinnosti OSP a na ktorej podaní žalobca v čase rozhodovania súdu preukázal existenciu naliehavého právneho záujmu. Ak však takáto žaloba bola už podaná po 1.7.2016, táto prípustnou nie je, okrem prípadu, že jej prípustnosť umožňuje osobitný predpis.

V danej veci nebolo sporným, že žalobca svoju žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu (darovacej zmluvy), a teda žalobu o určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ CSP), podal na súd dňa 17.1.2017, teda už za účinnosti CSP. Preto platí, že takáto žaloba by bola procesne prípustnou len vtedy, ak by osobitný predpis prípustnosť takejto žaloby upravoval (nejde tu teda o prípad žaloby o určenie právnej skutočnosti podanej ešte za účinnosti OSP, ktorej prípustnosť by bola zachovaná aj po 1.7.2016 v zmysle prechodných ustanovení § 470 ods. 2 CSP). V danom prípade však zo žiadneho osobitného predpisu prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti darovacej zmluvy nevyplýva. Ako už bolo uvedené, takýmto predpisom nie je potom ani zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností, ktorý vo svojom ustanovení § 34 ods. 2 upravuje iba procesný postup katastra pri zápise práv k nehnuteľnostiam na základe právoplatného rozsudku príslušného súdu (t. j. upravuje procesný postup katastra po predložení právoplatného rozsudku, ktorým príslušný súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu). Samotnú prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti darovacej zmluvy však neupravuje. Uvedené napokon v podanom odvolaní namietali aj žalovaní, a preto bola ich odvolacia argumentácia v tomto smere dôvodná. Ako už potom odvolací súd uviedol vyššie, v prípade žalobcu jediným účinným prostriedkom ochrany jeho práv, bola výlučne žaloba o určenie (spolu)vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam podaná podľa § 137 písm. c/ CSP (v ktorom konaní by súd prejudiciálne riešil aj otázku platnosti/neplatnosti darovacej zmluvy), kde jeho naliehavý právny záujem bol daný práve tým, že žalovaní sú v súčasnosti zapísaní v katastri nehnuteľností (ďalej KN) ako jej vlastníci, pričom jedine rozhodnutie súdu o takomto určení (t. j. o určení že podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností je žalobca), mohlo byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (ZSP 4/2003).

Takúto žalobu žalobca síce v minulosti aj skutočne podal (konanie sp. zn. 19C/271/2014), avšak v danom konaní sa už účinne nebránil, a zamietnutie jeho žaloby sa stalo právoplatným. Možno teda uzavrieť, že žalobca v tomto konaní svoje práva bránil procesne neprípustnou žalobou (t. j. žalobou o určenie právnej skutočnosti podanou po 1. 7. 2016 podľa § 137 písm. d/ CSP avšak bez toho, aby jej podanie umožňoval osobitný predpis), a preto odvolaciemu súdu (na rozdiel od súdu prvej inštancie) nezostávalo nič iné, než napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť. Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že toto rozhodnutie (a napokon ani rozhodnutie vo veci sp. zn. 19C/271/2014) nezakladá prekážku „res iudicata“ pre iné konanie začaté na podklade procesne prípustnej žaloby (o určenie vlastníckeho práva), podanej podľa § 137 písm. c/ CSP (kde bude musieť žalobca preukazovať naliehavý právny záujem).

20. Navyše (nad rámec vyššie uvedeného) odvolací súd iba dodáva, že ak by aj žaloba žalobcu (o určenie neplatnosti darovacej zmluvy) bola posudzovaná ako žaloba podaná podľa § 137 písm. c/ CSP (čo však nie je možné, nakoľko sa ňou žalobca nedomáha určenia existencie samotného práva, ale sa ňou domáha určenia neplatnosti právnej skutočnosti), na takomto určení by žalobca nemal naliehavý právny záujem, ktorého preukázanie cit. ustanovenie (písm. c/ § 137 CSP) výslovne vyžaduje. Platí totiž, že „na určení neplatnosti darovacej zmluvy, ktorej predmetom je nehnuteľnosť, ak táto právna otázka má povahu iba predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva (práva vlastníckeho), nie je daný naliehavý právny záujem - k tomu pozri obdobné závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 3 Cdo 98/2004“, ako aj, že „ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo, nie je na požadovanom určení naliehavý právny záujem - rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 112/2004 - ZSP 6/06“.

22. Nakoľko sa v danej veci žalobca domáhal ochrany svojich práv procesne neprípustnou žalobou, odvolací súd (bez meritórneho prejednania veci a teda bez potreby preskúmania správnosti záverov súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku ohľadne jeho záverov o platnosti darovacej zmluvy) napadnutý rozsudok zmenil tak (§ 388 CSP), že žalobu zamietol.

23. O trovách (prvoinštančného a odvolacieho) konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaným, úspešným v konaní, priznal ich náhradu voči žalobcovi v rozsahu 100%.

24. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s

ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolaateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).